

ומחבלים בפרדס. עכשיו אנו נזכרים בדימוי הכלול בטענתו הראשונה של הגוף, שהנפש הייתה לו למכשול כמו מכשול שמניחים לפני עיוור, הוא הסומא – העיוור של המשל. הנשמה החיגרת אכן אינה יכולה להגיע אל הפירות בגלל מומה, אבל יש בה מראית העין והרהור הלב ובעיקר יצריות מכשילה. הפיסחת היא לפיכך הכוח המתכנן במעשה הפשע, אבל העיוור הוא המבצע, שכן הוא המביא את הפיסחת אל האמירים הגבוהים. סוף דבר 'חשובים הם כצמד', וכשם שנהנים מן המעשה השניים יחדיו, גם העונש המשותף יאה להם.

הטקסט המלא פורסם לראשונה בידי אורמן.³³ כאן נציג לראשונה מהדורה ביקורתית שלו, בליווי פירוש.

'איום ונורא צום העשור'³⁴

אָיום וְנוֹרָא	צוּם הָעֵשׂוּר	לְכָל הַיְצוּרִים
אֵין תְּלוּת פְּנִים	בוֹשֶׁת לְכָל פְּנִים	לְאַבוֹת וּבָנִים
אַמוֹנָה תּוֹכִיחַ	צָדֵק תַּעֲנָה	חוֹתֶמֶךְ אֱמֶת
הַנֶּשְׁמָה לָךְ	וְהַגּוֹף פֶּעֶלְךָ	חוֹסֶה עַל עַמְלֶךְ

חילופי נוסח: 1 צום] יום ב 2 בושת] מבושת ב ובנים] ולבנים ב 3 אמונה תוכיח צדק תענה] אשר בצדק תען ואימ[ונה] תוכיח ב

1 **איום ונורא:** חבקוק א, ז. **לכל היצורים:** השווה מחזור לראש השנה לפי מנהג בני אשכנז לכל ענפיהם, מהדורת ד' גולדשמידט, ירושלים תש"ל, עמ' 244: 'היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים'. 2 **תלות פנים:** האל אינו נושא פנים לאיש. **לאבות ובנים:** בנוסח ששמואל ראה בו את עיקר הוידוי (יומא סז ע"ב), אבל חטאנו, מופיעה במחזורי ספרד ורומא התוספת: 'אנחנו ואבותינו' (מחזור ליום הכיפורים [לעיל, הערה 16], עמ' יא). 3 **אמונה... צדק** – כאן נראה נוסח כ"י ב מוצלח יותר. **חותמך אמת:** ירושלמי, סנהדרין א א, יח ע"א: 'חותמו של ה"בה אמת'. 4 **תקרא לשמים:** תהלים נ, ד: 'קרא אל השמים מעל'. 5 **אל הארץ תקרא מתחת:**

33 מחזור כל השנה כפי מנהג איטליאני, ליוורנו תרט"ז, ב, עמ' קמט–קנ. הטקסט המלא זכה לפרסום על פי טקע גניזה קדום במחקרו של ג' אורמן: G. Ormann, *Das Sündenbekenntnis des Versöhnungstages*, Frankfurt a. M. 1934, pp. 24–27

34 נוסח הפנים: כתב־יד Antonin 912 (מטור 11 ואילך, לטורים 1–10 מקורות א, מ). חילופים: כ"י קמברידג' T-S NS 138.301 (=ג), כ"י ניו יורק ENA 691.12 (=ב, לטורים 1–21), כ"י קמברידג' T-S NS 138.301 (=ג), לטורים 35–61, מחזור איטליאני, שונצין-קזאלמירי רמ"ו, ב, דפים 119–120 (מ, לטורים 1–39, 64–66).

5	בְּעֶרְכָּךְ מִשְׁפָּט בְּכִין אֶל הָאָרֶץ בַּעַת יִידְרִישׁוּ	תִּקְרָא לְשָׁמַיִם תִּקְרָא מִתַּחַת מִי חָטָא לִי תַעֲן	לִיתֵן הַנֶּפֶשׁ בְּשָׂר לְהַעֲמִיד וְזֶה לְזֶה יוֹכִיחוּ	הנ[שממה]
	גְּלָם יַעֲן גַּם הִיתָה לִי גַּם בְּעוֹפֶפָה מִיָּנִי	בְּהִיּוֹת בִּי הַנֶּפֶשׁ כְּמִכְשׁוֹל עָלִי אוֹרַח הַשְׁלַכְתִּי לְרִימָה	הִיא הַרְשִׁיעַתִּנִּי לִפְנֵי עוֹר כְּמוֹ אֶבֶן דּוּמָם	
10	דְּבָרָה הַנֶּפֶשׁ דִּמִּיתִי כְּגוֹלָם דָּן לְהַחֲטִיאֲנִי בְּכָל	הֲלֹא זָכָה אָנִי כְּזֶךְ עִם עוֹל כַּחַשׁ וְגִזְלָל לִפְּנֵי	כְּמוֹ אֲשֶׁר נּוֹפַחְתִּי בְּדִירַת בֵּית חֶבֶר וְלֹא מִלְּאֲנִי	הנשממה]
	הַבְּשָׂר יַעֲן הִירְהוּר הַלֵּב הוֹסַעָה מְנִי	נֶפֶשׁ הַיִּדְרִיכְתִּנִּי וּמִרְאִית הָ[עֵינִ] לֹא תוֹאֵר וְלֹא שִׁיחַ	נָתַיֵב עֵקֶלְקֻלוֹת וְהָעֵרַת יֶצֶר וְלֹא עוֹוֹן לִי	
15	וְהַנֶּפֶשׁ תֹּאמַר וְאַתָּה נִיכְסַפְתָּה וּמַעַת פְּרָשִׁי	אֵיךְ תִּרְשִׁיעֵנִי לְבַצֵּעַ מַעֲשָׁק[וֹת] טָרַף לֹא טַעַמְתִּי	לְמַעַן תִּיַּצְדֵּק גִּיוִייד לְמִלְאוֹת הַנְּנִי עֲנָה בִּי	הנ[שממה]

4 ליתן] מ ליתין ב לתת א 5 אל] על ב 6 יידרשו] ידרשו מ 7 יעון] יענה מ 9 דומם] א דומה מ 12 מילאני] מלאתיהו
מ 15 עוון לי] עון בי מ 16 תרשיעיני] הרשיעת[ני] ב 17 לבצע] בצע ב מעשקות] מעקשות מ גיווייד למלאות] גוך למלאת
מ 18 פרשי] פורשי ב פרשתי ממך מ

שם שם: 'ואל הארץ לדין עמו'. 8 כמכשול... לפני עור: ויקרא יט, יד: 'ולפני עור לא תתן מכשל'. עלי אורח:
בראשית מט, יז. 9 אבן דומם: חבוקק ב, יט. 10 כמו אשר נופחתי: בראשית ב, ז: 'ויפח באפיו נשמת חיים'.
11 בית חבר: משלי כא, ט; כה, כד. 12 ולא מילאני: קהלת ו, ז: 'כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא'.
השווה מחזור פיוטי רבי ניני, מהדורת מ"צ רבינוביץ, ירושלים תשמ"ה, א, עמ' 371: 'טוב לא תמלא [נפש]/ יקוש
בשר לא תמלא [נפש]'. והשוו: אלעזר בירבי קליר, מחזור ליום הכיפורים (לעיל, הערה 16), עמ' 172: 'עמל וכל
פעל לא ימלאו נפש'; ויקרא רבה ד ב, עמ' פג; ד ג, עמ' פו. 13 נתיב עקלקלות: שופטים ה, ו: 'והלכי נתיבות
ילכו ארחות עקלקלות'. 15 לא תואר: ישעיהו נג, ב. ולא עוון לי: איוב לב, ט. 16 תרשיעיני למען תיצדק:
איוב מ, ח. 17–18 ואתה ניכספתה... טרף: תהלים יז, יב: 'דמינו כאריה יכסוף לטרף'. 17 לבצע מעשקות[ות]:
ישעיהו לג, טו. 18 הנני ענה בי: מיכה ו, ג; שמואל א' יב, ג. 19 זה ממרום עליהם ילעג: תהלים ב, ד: 'ושב

20	זֶה מְמָרוֹם זֶה לְעוֹמֶת זֶה זֹמְנוֹ זֶה בָּזָה	עֲלֵיהֶם יִלְעַג אֲמָרִים יִשְׁיבוּ יִשְׁימוּ יָד עַל פֶּה	כִּי כַחַשׁ בְּיָדָם מִיָּדִיָּן] לְהִינָצֵל כִּי אֵין מַעֲנָה	הנ[שמה]
	חֲשׁוּבִים הֵם כְּצֶמֶד חֻבְּלוּ פִירוֹת חֶשׁ מֶלֶךְ לְהוֹדִיעַ	כְּחִיגָר וְשׁוֹמָא עַל יַד שְׁנֵיהֶם כַּחֲשֵׁם בְּמִשְׁפָּט	שׁוֹמְרֵי בְשׂוּדָה מֶלֶךְ וְכִיחֲשׁוּ לְהוֹדוֹת וְהִירְכִיבֵם וְדָנָם	[הנשמה]
25	טוֹבֶךָ יְדוּעַ טַפְּשָׁנוּ לְהִתְוֹדוֹת טַעַם הוֹרִיתָה	לְאֵין בָּמוֹ טוֹב מִיתְחִילַת דִּין לְמוֹדָה וְעוֹזֵב	כִּי טוֹב לְכָל אֶתָּה פֶּן נִבּוֹא לְבוֹשֶׁת יִשְׁיֵג רַחֲמֶיךָ	הנ[שמה]
30	יְדוּעַ לְכָל יִשְׁפֹּט גָּבֵר יוֹם לוֹוִידוֹי	כִּי מִשְׁפָּטִיךָ יֹדָה בְּדִין אָנוּשׁ בְּדִין אֵל חַיִּים	לֹא כִבְשָׁר הִמָּה נִפְשׁוֹ מֵאֲבָד יָחִי וְאֵל יָמוֹת	הנ[שמה]

19–21 סדר הטורים 20, 21, 19 ב 21 זומנו] זממו במ ישימו] וישימו מ 22 כחיגר ושומא שומרי] כחגר וסומא שומרים מ
25 ידוע] תודיע מ 26 מיתחילת דין] מתחלת הדין מ 27 הוריתה] הורתי מ ישיג] ישיגו מ 28 כבשר] כבשר ודם מ
29 ישפט] ישפוט מ יודה] ויודה מ 30 אל] אלדים מ יחי ואל] וחי לא מ

בשמים ישחק אדני ילעג למו'. זה: כינוי לאל על פי שמות טו, ב: 'זה אלי ואנוהו'. 20 זה לעומת זה: קהלת ז, יד. אמרים ישיבו: שופטים ה, כט: 'אף היא תשיב אמריה לה'. 21 ישימו יד על פה: איוב מ, ד: 'ידי שמתי למו פי'. כי אין מענה: איוב לב, ה ועוד. 22 חשובים: נחשבים. והשוו פיוטי ינאי לסדר 'נפש כי תחטא בשגגה' (ויקרא ד, א): 'זה וזה כפיסח ועויר חשובים' (ב' לפלר, "ונוסף עוד": נוספות על נוספות למחזור ינאי – על פי עיבודו של פלטיאל בן אפרים החזן (תחילת המאה ה־11), אסופות, יד [תשס"ב], עמ' קעד, רג). ומאלף הדבר כיצד כבר ינאי בחר להישען על סגנון המקרא, ותחת 'חיגר וסומא' נזקק ללשון 'פיסח ועיור'. 23 חובלו פירות: שיר השירים ב, טו: 'מחבלים כרמים'. והשוו ינאי, שם: 'חיבלו פירות ברכבם זה ע[ל] זה'. 26 להיתוודות: מלהתוודות, שלא להודות. 27 למודה ועוזב ישיג רחמיך: משלי כח, יג: 'ומודה ועוזב ירחם'. 27–30 השוו תנחומא בובר, וישב יא, צא ע"ב: 'זש"ה כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי' (ישעיהו נה, ח) משל למלך בשר ודם שהוא יושב ודן לאדם והדיין אומר לו אמור אם הרגת אם לא הרגת, אם אומר לו הרגתי הדיין הורגו, ואם לא הודה אינו הורגו, אבל הקב"ה אינו כן, מי שמודה הקב"ה מרחם עליו, שנאמר ומודה ועוזב ירחם (משלי כח, יג). 29 נפשו מאבד: יחזקאל כב, כז: 'לאבד נפשות'. 30 יחי ואל ימות: דברים לג, ו: 'יחי ראובן ואל ימת'. והשווה בראשית רבה צז, עמ' 1216: 'ומודה ועוזב ירחם (משלי כח, יג) זה יהודה הצדיק שבייש עצמו במעשה תמר, ואף ראובן לא הודה במעשיו אלא מכחו שליהודה, כיון שראה ראובן את יהודה שהודה, עמד הוא והודה כל מעשיו, ולפי שגרם יהודה לראובן לעשות תשובה, לפיכך סמכו משה רבינו לו שנ' יחי ראובן ואל ימות וכת' בתריה וזאת ליהודה ויאמר (דברים לג, ו–ז)'. 31 אוון וגם עמל: תהלים נה, יא.

	כל פחש וגזל כי לא היבננו כוננתה מישרים	און וגם עמל מה באחריתינו כי בעת משפט	ניכספנו קנות לבוא לתוכחת צדקה תעשה	הנ[שמה]
35	לא לנו תעשה למען תיורא להוציא לחיים	למענך תיפעל דין כל היצורי[ם] לקוחים למוות	רחום במעשיך שופט ערכתה וחי חי יודוך	הנ[שמה]
	מבשר תהולל מה בצע בדמינו מחיים תפואר	מנפש תבורך שחת אם נ[רד] מלך המושך נובע	כי לכן נוצרו מי יודה לך מקור חיים	הנ[שמה]
40	ניתעבנו ותעינו נפשות לך הנה נישמת כל חי	נוקשנו ונילכדנו יוצר כל נפש ורוח כל בשר איש	שבנו אל תבישינו אדון כל נשמה לעד יברכוך	הנשמה]
	סיככתה אברים	ודיבקתה עצמות	להוכיח בשר	

31 ניכספנו קנות] נכספנו לקנות מ 32 לבוא לתוכחת] לבא בתוכחת מ 34 תיפעל] תפעול מ במעשיך] כמעשיך מ
35 שופט] משפט ג 36 למוות] למות מ 37 מבשר] מנפש ג מנפש] מבשר ג 38 מי] ומי מ 39 המושך] המושל ג
40 ניתעבנו] נתעינו ג ונילכדנו] וגם נלכדנו ג תבישינו] תכלימנו] ג 42 איש] ליתא ג 43 להוכיח בשר] בשר למלאות ג

32 כי לא היבננו מה באחריתינו: דברים לב, כט: 'בינו לאחריתם'. לבוא לתוכחת: משלי א, כג: 'תשובו לתוכחת'. 33 כוננתה מישרים כי בעת משפט צדקה תעשה: תהלים צט, ד: 'ועז מלך משפט אהב אתה כוננת מישרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית'. והשווה מחזור לראש־השנה (לעיל, פירוש לשורה 1), עמ' 83: 'ובמקום משפט אין צדקה/ ובאין משפט יש צדקה/ ואתה במשפט תעשה צדקה'. 34 לא לנו תעשה למענך תיפעל: תהלים קטו, א: 'לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על אמתך'. רחום במעשיך: תהלים קמה, ט: 'ורחמיו על כל מעשיו'. 35 למען תיורא: תהלים קל, ד. 36 לקוחים למוות: משלי כד, יא. וחי חי יודוך: ישעיהו לח, יט: 'חי חי הוא יודך'. 37 מבשר תהולל מנפש תבורך: תהלים קנ, ו: 'כל הנשמה תהלל יה הללויה'. כי לכן נוצרו: אבות ב, ח: 'אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכן נוצרת'. 38 מה בצע בדמינו שחת אם נ[רד]: תהלים ל, י: 'מה בצע בדמי ברדתי אל שחת'. מי יודה לך: תהלים ו, ו: 'כי אין במות זכרך בשאול מי יודה לך'. 39 נובע מקור חיים: משלי יח, ד: 'נחל גֵּבַע מקור חכמה'. וכאן כנראה צורה שמנית בדגם הסגוליים, כמו 'נביעה'. 40 נוקשנו ונילכדנו: משלי ו, ב: 'נוקשת באמרי פיך נלכדת באמרי פיך'. אל תבישינו: תהלים קיט, לא; שם קטז: 'אל תבישני'. 41 נפשות לך הנה: יחזקאל יח, ד: 'הן כל הנפשות לי הנה'. 42 נישמת כל חי ורוח כל בשר איש: איוב יב, י: 'נפש כל חי ורוח כל בשר איש'. לעד יברכוך: תהלים קמה, כא: 'ויברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד'. 43 סיככתה אברים: תהלים קלט, יג: 'חסכני בבטן אמי'. ודיבקתה

שְׁמֹתָהּ בּוֹ נָפֶשׁ	כִּישְׂאוֹר לְעִיסָה	כְּמֶלֶח לְשֹׁמֵר תִּפְל
סְעוּ זֶה מִזֶּה	נִחְשָׁבִים כְּאִין	וְאִם יֶחֶד יוֹדוּךְ [הנשמה]
עֵצִים לְרִיקָבוֹן	וּבִשָּׁר לְתוֹלַעַת	וְהַגּוֹף לְרִימָה
עֲלִיפַת נֶפֶשׁ	אִם תִּקְוֶלַע בְּקֶלַע	עַל אֹדוֹת רָשָׁע
עַת תִּחְפּוֹץ לְחֻדָּשָׁם	תִּתִּיכֶם כְּחֶלֶב	תִּקְפִּיאִים כִּיזְכוּכִית [הנשמה]
פּוֹעֲלֵי צֶדֶק	בְּשָׂרָם יִשְׁכּוֹן לְבָטַח	בְּלִי פֶחַד
פִּיקְדוֹן נֶפֶשָׁם	בִּיצְרוֹר הַחַיִּים	כִּי לֶכֶן שָׁוִי
פִּיפְיוֹת בֵּיד	רֹמִימוֹת בְּגָרוֹן	בְּכַבּוֹד יַעֲלוּזוּ [הנשמה]
צִרְתָּנוּ כִּיּוֹצֵר	וּלְךָ מִמְשָׁלָה	לְהַשְׁחִית לְתַקֵּן
צִקְתָּנוּ כְּחוֹמֶר	וְנִישְׁבְּרָנוּ כְּחֶרֶשׁ	וּלְךָ יְכוֹלֶת לְחַדָּשׁ

45 סעו] ג סעי כה"י ואם] והם ג 51 ביד] בידם ג בגרון] בגרונם ג בכבוד] ובכבוד ג 52 לתקן] ולתקן ג

עצמות: יחזקאל לז, ז: 'ותקברו עצמות עצם אל עצם'. **להוכיח בשר:** יש להעדיף כנראה את גרסת כ"י ג: 'בשר למלאות'. 44 **כישאור לעיסה:** השווה ירושלמי, ברכות ד ב, ז ע"ד: 'ואנו חייבים לעשות רצונך את חפץ ואנו חפציו' ומי מעכב שאור שבעיסה גלוי וידוע לפניך שאין בנו כח לעמוד בו'; בבלי, ברכות יז ע"א. פיוטי יוסי בן יוסי (לעיל, הערה 18), עמ' 126: 'ראה שאור לבבינו'. **כמלח לשמר תפל:** איוב ו, ו: 'היאכל תפל מבלי מלח'. והשוו פיוטי יוני (לעיל, פירוש לשורה 12), א, עמ' 371: 'הנפש אשר [כ]מלח לתפל בו תתה/ וכשאור לעיסה טיפחתה'. 45 **סעו זה מזה:** בהיפרדס. ואם **יחד יודוך:** רק בשיתוף הם יכולים להלל אותך. והשוו תהלים פח, יא: 'הלמתים תעשה פלא אם רפאים יקומו יודוך'. 46 **עצם לריקבון:** פיוטי יוסי בן יוסי (לעיל, הערה 18), עמ' 204: 'הכל לרקב', אבל כאן השיא נתון ב'רימה'. 47 **עליפת נפש אם תקולע בקלע:** שמואל א' כה, כט: 'ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע'. והשוו ספרי במדבר מ, עמ' 44: 'וישמך ישמר את נפשך בשעת המיתה וכן הוא אומר והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים (שמואל א' כה, כט) שומע אני בין הצדיקים בין הרשעים ת"ל ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע (שם)'. 48 **תתיכם כחלב תקפאיים:** איוב י, י: 'הלא כחלב תתיכני וכגבינה תקפיאני'. 49 **פועלי צדק... ישכון:** תהלים טו, א-ב: 'מי ישכן בהר קדשך הולך תמים ופעל צדק'. **בשרם ישכון לבטח:** תהלים טז, ט: 'אף בשרי ישכן לבטח'. **בלי פחד:** הצירוף על פי איוב לט, טז. 50 **פיקדון נפשם:** תהלים לא, ו: 'בידך אפקיד רוחי'. והשוו מדרש תהלים כה ב, קה ע"ב. **ביצור החיים:** שמואל א' כה, כט: 'היתה נפש אדני צרורה בצרור החיים'. שו: ראויים הם. 51 **פיפיות ביד רומימות בגרון בכבוד יעלוזו:** תהלים קמט, ה-ו: 'יעלוזו חסידים בכבוד ירנו על משכבותם רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם'. והפך שני פסוקים בתקבולת זוגית לטור משולש. 52 **צרתנו כיוצר:** השוו מחזור ליום הכיפורים (לעיל, הערה 16), עמ' 36: 'כי הנה כחמר ביד היוצר/ ברצותו מרחיב וברצותו מקצר'. **צרתנו:** יצרתנו. 53 **צקתנו כחומר:** איוב י, ט: 'כחמר עשיתני'; ישעיהו סד, ז: 'אנחנו החמר ואתה יצרנו ומעשה ידך כלנו'. **צקתנו:** יצקתנו. **ונישברנו כחרש ולך יכולת לחדש:** בראשית רבה יד ז, עמ' 181: 'אמר ליה כלי חרס בירייתו מן המים והכשירו באור, כלי זכוכית ברייתו מן האור והכשירו באור, זה נשבר ויש לו תקנה וזה נשבר ואין לו תקנה, אתמהא,

צור מה תעשה	היוכל חומר	זאת להשיבך	ה[נשמה]
55 קברות תיפתח קומו מעפר קול תיקע בקשבם	להתיר אסורים בואו מבשן יקיצו וירוו	להוציא אסירים שובו מימצולות וזה לזה יכירו	הנ[שמה]
60 רם בהביטך ריבבות אלפינו רחום תיגזור עלינו	פי אין זכות וצדק המון מיספרינו אלה לחיי עולם	רחמים תעורר [תעמ]יד לפניך [בצדק אבות עולם]	הנ[שמה]
[ש]מינו תעמיד שם גויי רשע שלוות עמוסיך	כמעמד דוק וחדל ירקב ויבלה יראו ויבושו	וימינו כעץ מוות [יך]עם כי לא האמינו	הנ[שמה]
65 תיגדור פירצה תעביר דיבה תיכבש עוון	תאסוף חרפה תרחיץ צואה תעבור על פשע	תימחה אשמה תנקה טומאה ותאמר סלחתי	הנ[שמה]

55 להוציא ולהוציא ג 59 [תעמ]יד בעמדם ג 60 בצדק אבות עולם ג 65 תעביר דיבה [תזרק טהרה מ תרחיץ] תרחוץ מ 66 תיכבש עוון [תמחול עון מ

אמר לו על ידי שהוא עשוי בנפחה, אמר לו לא ישמעו אזניך מה שפיך אומר, ומה אם זה שהוא עשוי בנפחתו שלבשר ודם יש לו תקנה, בנפחתו שלהקב"ה על אחת כמה וכמה'. 54 היוכל חומר: ישעיהו מה, ט: 'היאמר חמר ליצרו מה תעשה'. 55 קברות תיפתח: יחזקאל לז, יב: 'אני פתח את קברותיכם'. להתיר אסורים: תהלים קמו, ז: 'ה' מתיר אסורים'. להוציא אסירים: ישעיהו מב, ז: 'להוציא ממסגר אסיר'. 56 קומו מעפר: ישעיהו נב, ב: 'התנערי מעפר קומי'. בואו מבשן שובו מימצולות: תהלים סח, כג: 'מבשן אשיב אשיב ממצלות ים'. 57 קול תיקע בקשבם יקיצו וירוו: פיוטי יוסי בן יוסי (לעיל, הערה 18), עמ' 116: 'ראו נס בהרים / וקול שופר בארץ // להשמיע רנן / מדמומי קול ככ'... וכתקוע שופר תשמעו (ישעיהו יח, ג)'. יקיצו וירוו: ישעיהו כו, יט: 'הקיצו ורננו שכי עפר'. 59 ריבבות אלפינו: במדבר י, לו: 'ריבבות אלפי ישראל'. 60 אלה לחיי עולם: דניאל יב, ב: 'ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות לדראון עולם'. 61 דוק: כינוי לשמים על פי ישעיהו מ, כב: 'הנוטה כדק שמים וימתחם כאהל'. 62 שם גויי רשע ירקב: משלי י, ז: 'רשעים ירקבו'. 63 עמוסיך: כינוי לישראל על פי ישעיהו מו, ג: 'העמסים מני בטן'. יראו ויבושו: ישעיהו נד, ד: 'אל תירא כי לא תבושי'. כי לא האמינו: תהלים עח, כב: 'כי לא האמינו באלהים'. 64 תיגדור פירצה: ישעיהו נח, יב: 'וקרא לך גדר פרץ, ועוד. תאסוף חרפה: בראשית ל, כג: 'אסף אלהים את חרפתי, ועוד. 65 תרחיץ צואה: ישעיהו ד, ד: 'אם רחץ אדני צאת בנות ציון, ועוד. 66 תיכבש עוון: מיכה ז, יט: 'כבש עונתינו'. תעבור על פשע: מיכה ז, יח: 'ועבר על פשע'. ותאמר סלחתי: במדבר יד, כ: 'ויאמר ה' סלחתי'.